

Minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen) aan hoge commissaris te Djakarta (Hirschfeld), 14 maart 1950

Gisteren werd in de Ministerraad een inleidende bespreking gehouden over de keuze van Uw opvolger, voor het geval U bij Uw voornemen volhardt om na verloop van de bekende 6 maanden weer Uw vroegere functies te hervatten. Enkele namen werden reeds genoemd. Gaarne zal ik terzake met U mondeling overleg plegen, opdat wij aan de hand van Uw ervaringen nog beter kunnen nagaan, aan welke eisen Uw opvolger moet voldoen.

In verband ook met Uw 271 leek het de Ministerraad beter, dat het onderwerp credietverlening onzerzijds niet op de agenda wordt geplaatst. Dat wij daartoe aanvankelijk wel zijn overgegaan is als een hoffelijke reactie te beschouwen op de woorden van President Sukarno, die op 15 Februari j.l. bij de opening van het Parlement de hoop uitsprak, dat Nederland bereid zou worden gevonden een lening te verstrekken. Het is echter nimmer onze bedoeling geweest een lening op te dringen. Wil men ons in dit verband in een dwangpositie manoeuvreren, dan zullen wij ons daarin gelaten moeten schikken, hoe onaangenaam deze positie tijdelijk ook voor ons moge zijn. Ik ben trouwens overtuigd, dat deze positie te vergelijken is met het bekende tweesnijdend zwaard. Maar in ieder geval zullen de Indonesiërs uit een dergelijke gang van zaken leren begrijpen, hoe zij met ons moeten onderhandelen, hetgeen voor de toekomstige verhoudingen slechts nuttig kan zijn.

Ten aanzien van het door Hatta ter Conferentie ter sprake te brengen probleem van het teveel aan Nederlandse ambtenaren, dat volgens Indonesische opvattingen in Indonesië aanwezig is, wijs ik erop, dat wij niets bemerkt hebben van een verkeerd begrip ten deze ter RTC. Wel is het vraagstuk van aspect veranderd, doordat men in Indonesië thans meer voet geeft aan de aandrang van zekere kringen om Nederlanders zo veel mogelijk te vervangen. Doch hoe dit zij, ter RTC is het beginsel aanvaard, dat de RIS in alle verplichtingen ten aanzien van Indonesië treedt, zodat de financiële gevolgen van een eventueel ontslag van Nederlandse ambtenaren door de RIS gedragen moet worden. De Ministerraad was niet bereid in dit opzicht enige financiële aansprakelijkheid van Nederland te aanvaarden.

In verband met Uw 284 werd in de Ministerraad aandrang uitgeoefend op de Minister van Justitie om eventuele vacatures in de Rechterlijke Macht althans voor een deel open te houden voor bekwame krachten, die uit Indonesië terugkomen. Het door U genoemde bezwaar met betrekking tot hun bevoegdheid wordt nader bezien. In het algemeen is de Regering er van overtuigd, dat er maatregelen moeten worden genomen om althans een deel van de ambtenaren, die uit Indonesië afvloeien, op te vangen. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken geeft aan dit vraagstuk bijzondere aandacht. De stand van de arbeidsmarkt en verschillende andere factoren maken echter, dat de perspectieven op dit gebied niet zeer groot zijn. De Minister van Binnenlandse Zaken brengt a.s. Maandag ook een wetsvoorstel in de Ministerraad strekkende om een bijzondere vorderingsbevoegdheid te scheppen voor de huisvesting van gerepatrieerden uit Indonesië.

De Ministerraad schonk voorts nog aandacht aan de wijze, waarop de economische en financiële betrekkingen tussen Indonesië en Nederland moeten worden geregeld. Vroeger bestond daarvoor het Coördinatie College Nederland-Indonesië, waar van Nederlandse zijde 3 Ministers zaten (Economische Zaken, Financiën en Landbouw) en van Indonesische zijde 3 Secretarissen van Staat. Men wil thans in overleg met de Indonesische Regering instellen een Economisch-Financiële Commissie, waarin niet de Ministers zelf, maar door hen aan te wijzen vertegenwoordigers zitting zullen hebben, zodat die Commissie een ambtelijk karakter draagt. Getracht zal worden ter Unieconferentie tot de instelling van zulk een Commissie te komen.

Ten aanzien van Nieuw-Guinea handhaaft het Kabinet het bekende Regeringsstandpunt.

Wat het Uniehof betreft zal dezerzijds er bepaald op gestaan worden, dat ook door Indonesië 3 leden van het Hof benoemd worden. In de Ministerraad werd de opmerking gemaakt, dat, wanneer ter Conferentie besloten wordt een paritaire Nieuw-Guineacommissie in te stellen, het aan Indonesische zijde wel zeer onjuist zou worden geacht, indien Nederland daarna voorlopig weigerde leden in die Commissie te benoemen. Even onjuist is het dan echter van Indonesië, om de benoeming van leden van het Uniehof niet te doen plaats vinden.

Gelijk Gij intussen wel begrepen zult hebben, heeft Drees besloten niet zelf de Unieconferentie bij te wonen, daar zulks voor hem, die ook Buitenlandse Zaken veelvuldig moet waarnemen, practisch onmogelijk is.